

nagla socialna sprememba, razglabljanje o splošni usodi današnjega človeka — vse to so osnovne teme romanov iz življenja delavcev.

Med sodobnimi romunskimi pisatelji najdemo seveda tudi takšne, ki obravnavajo pogled na svet ljudi iz drugačnih socialnih skupin in marsikatera teh knjig je dosegla lep uspeh.

Poezija in lirizem

Angela
Marinescu

Zmeraj sem verjela, da je lirizem bolj kompleksen in da bolj natančno opredeljuje človeka in njegovo usodo kakor proza. Če je namreč poezija samo produkt, stvaritev, resda nenadomestljiva v človeškem umu, je lirizem hkrati tudi dejanje, obvladovanje usode, obvezuje tudi v eksistencialnem naporu, življenje mu je enako pomembno kot poezija in ga do nje (poezije) dviga. Ne gre prezreti tudi dejstva, da poezija zaradi omenjenega eksistencialnega napora postane prav tako bolj kompleksna in globoka.

Če je lirik pesnik, bo torej izrazil svoje misli v poeziji, to se pravi, čutil bo potrebo po premišljevanju o lastnem življenju. Temu pravim misel: razglabljanje o lastnem življenju.

Daleč sem od misli, da v poeziji ne bi imeli pomembne vloge jezik, izražanje in vse odlike, ki so posledica popolnega obvladovanja jezika. Zmeraj sem cenila pesnike in pisatelje, ki so imeli dovolj moči in potrpežljivosti, da so se oprli na jezik in znali odkriti v njem neusahljive vrednote. Razlikovala sem vsiljive, nevzgojene samozvance od potrpežljivih in tihih ustvarjalcev, ki so si izbrali pravi cilj v življenju, zaslepljujoč blišč besed v vsem njihovem bogastvu. Leto dni sem tudi sama poskusila pisati v antični metriki in plod tega enoletnega prizadevanja je bil zame dovolj pomemben. Nikoli več se ne bom spoprijemala s strogostjo jezika kakor takrat, čeprav mi je to zapustilo nepotešno žejo po popolnosti in tisto otožnost, ki ti ostane po vsakem že opravljenem delu.

A čeprav se še zmeraj navdušujem nad živo lepoto verzov, sem zdaj prepričana, da je resnična popolnost samo v najtesnejši povezavi misli in dejstva. Da je to, kar želim doseči, prav možnost, kako izraziti natanko to, kar mislim, in da mislim to, kar (ali rajši kako) živim. Zdaj cenim duha poezije, če lahko tako rečem, nekaj, kar je veliko več od popolne obrti ali več od krika. Celo več od obsedenosti, čeprav privlačne in mojstrsko izražene, saj obsedenost uhaja duhu kot vse drugo, kar je strašno in zunanje.

Duh je živ in vrtajoč, duh pomeni učinkovito razglabljanje, a vsako razglabljanje o lastnem življenju pomeni, napisano za poezijo maksimum učinkovitosti in lepote. Lahko bi v dokaz za to navedla številne umetnike, pri katerih je bila eksistenčna raven v čudoviti harmoniji s poetično ravnijo. Po mojem je bilo prav to dejstvo, tisto, ki jim je pomagalo, da so si uredili življenje in živeli v skladu z intenzivnostjo svojih misli. Tedaj se je v tisti žgoči intenzivnosti misel sprostila in zablestela v pesnikovem duhu s takšno močjo, s kakršno je bila ujeta v njegovo žgočo intenzivnost. Lahko bi rekla z ameriškim kritikom Richardsom, da so bili srečni, ker jim je bilo dano takšno življenje, jaz pa vem, da je bila sreča kar najbolj daleč od njih. Njihova vera v dobro (seveda avtentična, umerjeni, substancialni optimizem), njihova globoka preprostost, ljubezen do življenja, vse to je opredelilo tudi to, kar so ustvarjali, da bi namreč vsa njihova dela nosila na sebi pečat resnice.